

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет педагогіки та психології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова
27 серпня 2019 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ОНОМАСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література

Миколаїв – 2019

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Корнієнко Ірина Анатоліївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Завідувачка кафедри української мови і літератури _____ (Рускуліс Л.В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії _____ (Чугуєва І.Є.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Кузнецова О.А.)

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Теорія і практика ономастичних досліджень» складена Корнієнко І. А. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ступеня магістра спеціальності 014 Середня освіта, предметна спеціалізація 014.01 (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є українська антропоніміка (власні імена, прізвища, імена по батькові, прізвиська, псевдоніми та антропоніми) та топоніміка (гідроніми, ороніми, хороніми, ойконіми, мікро топоніми, урбаноніми).

Міждисциплінарні зв'язки: сучасна українська літературна мова, історія української літератури, історична граматики української мови, українська діалектологія, історія, загальне мовознавство, краєзнавство; етнолінгвістика, лінгвокультурологія, історія української літератури, краєзнавство.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія і практика ономастичних досліджень» є розширення обсягу знань про антропоніми та топоніми, конкретизація деяких правописних моментів ономастичної лексики, а також розгляд оніма як лексичної одиниці на різних рівнях мовної системи: фонетичному, граматичному, значеннєвому; пізнання лінгвістичних, лінгвокультурологічних, соціолінгвістичних, когнітивних, історичних чинників формування української ономастичної системи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і практика ономастичних досліджень» є:

- висвітлити історію виникнення і функціонування антропонімів і топонімів сучасної української мови;
- ознайомити з особливостями вживання цих груп лексики у літературних творах, фольклорі, культурі;
- конкретизувати переважно граматичні норми правопису особових назв;
- підвищити рівень культури усного й писемного мовлення студентів;
- виробити в студентів уважне й критичне ставлення до свого мовлення й суспільної мовної практики;
- збагатити лексичний запас студентів новими термінами з фахової підготовки;
- навчити студентів самостійно працювати з науковою, навчальною, довідковою літературою.

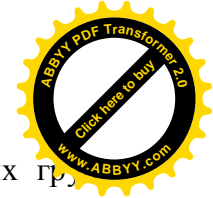
1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

1. Володіння термінологічним апаратом.
2. Володіння орфоепічними, орфографічними, лексичними, граматичними і стилістичними нормами сучасної української літературної мови.
3. Уміння користуватись науковою, навчальною, довідковою літературою.
4. Уміння вести наукову дискусію й володіння навичками публічного виступу.
5. Уміння критично оцінювати отриману наукову інформацію.
6. Уміння здійснювати відбір та аналіз фактичного матеріалу.
7. Володіння методикою створення усного й письмового наукового тексту за спеціальністю.

II. Фахові:

1. Знання основної термінології, пов'язаної з українською антропонімікою та топонімікою.

2. Знання особливостей походження, будови, вживання і правопису різних груп антропонімів і топонімів.
3. Уміння аналізувати оніми на різних рівнях мовної системи; встановлювати їх походження.
4. Уміння аналізувати ономастичну лексику в лінгвістичному, лінгвокультурологічному, соціолінгвістичному, когнітивному, історичному аспектах.
5. Знання правил правопису онімів, особливостей їх транслітерації та відмінювання.
На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин / 6 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

6 курс ДФН

014 Середня освіта 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Кредит 1. Ономастика й антропоніміка.

Тема 1. Антропоніміка як окрема галузь мовознавства і як складова частина ономастики. Власне ім'я. Прізвище.

Тема 2. Прізвиська. Псевдоніми. Антропономи.

Кредит 2. Ономастика й топоніміка.

Тема 1. Топоніміка як наука про власні географічні назви. Топоніми як специфічний різновид пропріальної лексики.

Кредит 3. Типологічна ономастика й ономастична семасіологія.

Тема 1. Аспекти методології ономастичних досліджень. Знакова сутність ономастики. Апелятивна та пропріальна сфери лексики.

Кредит 4. Ономастичний проект.

Тема 1. Антропонімчний / топонімчний проект.

Тема 2. Захист ономастичного проекту.

6 курс ЗФН

014 Середня освіта 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Кредит 1. Ономастика й антропоніміка.

Тема 1. Антропоніміка як окрема галузь мовознавства і як складова частина ономастики. Власне ім'я. Прізвище.

Тема 2. Прізвиська. Псевдоніми. Антропономи.

Кредит 2. Ономастика й топоніміка.

Тема 1. Топоніміка як наука про власні географічні назви. Топоніми як специфічний різновид пропріальної лексики.

Кредит 3. Типологічна ономастика й ономастична семасіологія.

Тема 1. Аспекти методології ономастичних досліджень. Знакова сутність ономастики. Апелятивна та пропріальна сфери лексики.

Кредит 4. Ономастичний проект.

Тема 1. Антропонімчний / топонімчний проект.

Тема 2. Захист ономастичного проекту.

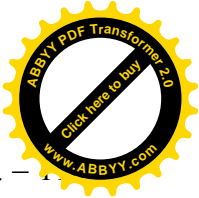
3. Рекомендована література

Базова

Горпинич В. О. Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України : монографія / В. О. Горпинич, І. А. Корнієнко // Ономастика і апелятиви. – Дніпропетровськ – Миколаїв : Вид-во „Іліон”, 2006. – Вип. 25. – 237 с.

Горпинич В. О. Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України : монографія / В. О. Горпинич, І. А. Корнієнко // Ономастика і апелятиви. – Дніпропетровськ-Миколаїв : КВІТ, 2012. – Вип. 38. – 232 с.

Довідникова література

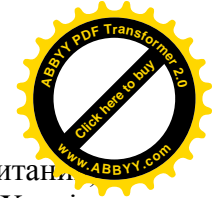
- Белей Л. Ім'я для дитини в українській родині: Словник-довідник. – Ужгород, 1993. – 1 с.
- Білецький-Носенко П. Словник української мови / Підгот. В. Німчук. – К., 1966. – 423 с.
- Бурячок А. А. Українсько-російський транслітерованій словник власних імен і найпоширеніших прізвищ. – К., 2001. – 168 с.
- Бурячок А.А. Правописний словник імен і найпоширеніших прізвищ. – К., 1996. – 150 с.
- Бучко Д.Г. Інверсійний словник ойконімів України. – Люблін, 2001. – 325 с.
- Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. – К., 1985.
- Головащук С. Правописний словник. – К., 1999. – 607 с.
- Горпинич В.О. Словник відтопонімичних прикметників і назвжителів України: У 2 т. – Кіровоград, 1994. – Т. 1. – 160 с.
- Горпинич В.О. Словник географічних назв України: Топоніми та відтопонімні прикметники. – К., 2001. – 526 с.
- Дей О.І. Словник українських псевдонімів. – К., 1969.
- Етимологічний словник української мови: В 7 т. – К., 1982-1989. – Т. 1 – 3.
- Каталог річок України / Уклад. Г.І. Швець, Н.І. Дрозд, С.П. Левченко. – К., 1957. – 192 с.
- Корнієнко І.А. Матеріали до словника антропонімів Північного Причорномор'я (м. Очаків, с. Куцуруб, с. Чорноморка) / І. А. Корнієнко. – Миколаїв: Іліон, 2017. – 320 с.
- Кругляк Ю.М. Ім'я вашого міста: Походження назв міст і селищ міського типу Української РСР / Відп. ред. І.О. Варченко. – К., 1978. – 151 с.
- Мартінова Г.І. Лінгвістична географія правобережної Черкащини. – Черкаси, 2000. – 266 с.
- Масловська М.В., Купневич В.Ю., федорова Н.А. Словник етнографічних термінів. – Житомир, 2004. – 266 с.
- Редько Ю.К. Довідник українських прізвищ / За ред. / Варченка. – К., 1969. – 254 с.
- Російсько-український словник географічних термінів / Уклад. О.М. Маринич, М.М. Михайленко, А.П. Могила, О.І. Речмедін. – К., 1970.
- Російсько-український словник: Прізвища; Імена; Імена по батькові; Области; Райони; Міста; Селища міського типу; Села / Упоряд. З.Г. Рикова, Н.В. Щеголівська. – Харків, 1997. – 304 с.
- Скрипник Л.Г., Дзятківська Н.П. Власні імена людей: Словник-довідник / За ред. В.М. Русанівського. – К., 1986. – 310 с.
- Словник гідронімії України / Уклад. В.В. Німчук, І.М. Железняк, А.П. Корепанова, Л.Т. Масенко, А.П. Непокупний. – К., 1979. – 780 с.
- Словник лінгвістичних термінів / Уклад. Д.І. Ганич, І.С. Олійник. – К., 1985. – 360 с.
- Словник прізвищ північно-західної України : у 3-х т. / Упорядник Г.Л. Аркушин. - Луцьк : РВВ "Вежа" Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009.
- Словник української мови: В 11 т. – К., 1970-1980.

Допоміжна

Наукова література

Загальна ономастика

- Бевзенко С.П. З історії української ономастики (на матеріалі Харківського перепису 1660 р.) // Доп. та повідом. Ужгородського ун-ту. Серія філолог. наук. – 1961. – Вип. 7.
- Белецький А.А. Лексикологія и теорія языкознання (Ономастика). – К., 1972. – 211 с.
- Бондалетов В.Д. Ономастика и социолінгвістика // Антропоніміка. – М., 1970. – С. 17 – 23.
- Бондалетов В.Д. Русская ономастика. – М., 1983. – 224 с.
- Вербич С.О. Внутрішня реконструкція як базовий принцип у системі аналізу онімного матеріалу // Українська мова. – 2002. – № 2. – С. 59 – 68.
- Веселовский С.Б. Ономастикон. Древнерусские имена, отчества, фамилии. – М.: Наука, 1974. – 382 с.

Железняк І.М. Ономастика та періодизація глотогенезу в Україні (до постановки питання) // Третій міжнародний конгрес українців 26-29 серпня 1996 р. – Мовознавство. – Харків, 1996.

Железняк І.М. Про деякі лінгвістичні ознаки власних назв // Мовознавство. – 2001. – № 1. – С. 13 – 17.

Железняк І.М. Роль і місце ономастичних досліджень у студіях зі східнослов'янського етногенезу // Ономастика та етногенез східних слов'ян. – К., 1998.

Карпенко Ю.О. Онімизація і трансонімизація як словотвірний акт // Шоста республіканська ономастична конференція. Тези доповідей і повідомлень. – Ч. 1. – Одеса, 1990. – С. 35 – 37.

Карпенко Ю.О. Творення загальних назв від власних // Укр. мова і літ. в школі. – 1973. – № 10.

Корепанова А.П. Антонімія в ономастиці // Мовознавство. – 1979. – № 4.

Антропоніміка

Антонюк О.В. Лексико-семантична група прізвиськ, що вказують на звички, уподобання, вчинки людини (на матеріалі антропонімії Донеччини) / О.В. Антонюк // Актуальні питання антропоніміки / Відп. ред. І.В. Єфименко. – К., 2005. – С. 25-30.

Бренер Н.М. Відпрізвищеві прізвиська Луганщини // Студії з ономастики та етимології. – К., 2002. – С. 26 – 30.

Вербич С.О. Деякі прізвища і прізвиська українців з погляду походження / С.О. Вербич // Актуальні питання антропоніміки : зб. мат. наук. читань пам'яті Юліана Костянтиновича Редька / Відп. ред. І.В. Єфименко. – К., 2005. – С. 56-62.

Гайдукевич Т. Коли сформувались українські прізвища // Жовтень. – 1987. – № 6.

Герасимчук В.А., Нечипоренко А.Ф. Антропоніми: історія і сучасність: Навч. посіб. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2002. – 152 с.

Глинський І. Твоє ім'я – твій друг. – К.: Наук. думка, 1970. – 223 с.

Гриднева Любов. Змішування мов в українській антропонімії // Урок української. – 2002. – № 9. – С. 25 – 26.

Гумецька Л.Л. Народні форми хрещених імен в українській мові XIV–XV ст. // Українська та діалектна лексика. – К., 1985. – С. 113–206.

Демчук М.О. Слов'янські автохтонні особові власні імена в побуті українців XIV–XVII ст. – К.: Наук. думка, 1988. – 119 с.

Єфименко І.В. З історії виникнення та розвитку українських прізвищевих назв (на матеріалі писемних пам'яток XVI ст.) // Мовознавство. – 2001. – № 5. – С. 75 – 87.

Єфименко І.В. Антропонімічні етюди // Культура слова. – К., 1997. – Вип. 50. – С. 79 – 80.

Єфименко І.В. Українські прізвищеві назви XVI ст. – К., 2003. – 168 с.

Єфименко І. Дещо про походження сучасних українських прізвищ // Дивослово. – 2002. – № 11. – С. 18 – 19.

Єфименко І.В. Праслов'янська лексична спадщина в українських прізвищевих назвах XVI ст. // Мовознавство. – 1999. – № 4-5. – С. 34 – 40.

Железняк І.М. Українські прізвища на -ист (-а, -ий) // Мовознавство. – 1975. – № 2. – С. 44–54.

Жовтобрюх М.А. Про термін прізвище // Мовознавство. – 1969. – № 4. – С. 82–86.

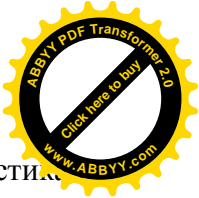
Керста Р.Й. Антропоніми – основа вивчення лексики, що характеризує особисті властивості людини // З історії української лексикології. – К., 1980. – С. 200–213.

Керста Р.Й. Українська антропонімія XVI ст. Чоловічі іменування. – К.: Наук. думка, 1984. – 152 с.

Коломієць В.Т. Прізвища на -ов, -ев (-ів) та -ин, -ін в українській мові // Українська мова і література в школі. – 1951. – № 3. – С. 75–77.

Коломієць В.Т., Мельничук О.С. Прізвища на -ов, -ев (-ів) та -ин, -ін в українській мові // Українська мова і література в школі. – 1951. – № 3. – С. 44 – 47.

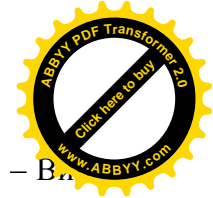

- Корнієнко І.А. До питання про виникнення антропонімів Наддніпрянщини // Ономастика і апелятиви. – Вип. 13. – Дніпропетровськ, 2001. – С. 66–69.
- Корнієнко І.А. Прізвища з суфіксом -ар в Нижній Наддніпрянщині // Ономастика і апелятиви. – Вип. 14. – Дніпропетровськ, 2001. – С. 80–85.
- Корнієнко І.А. Морфемна будова відіменних прізвищ Нижньої Наддніпрянщини // Ономастика і апелятиви. – Вип. 15. – Дніпропетровськ, 2001. – С. 50–59.
- Корнієнко І.А. Валентність суфікса -енк-о в основах відапелятивних прізвищ Нижньої Наддніпрянщини // Ономастика і апелятиви. – Вип. 17. – Дніпропетровськ, 2002. – С. 70–75.
- Корнієнко І.А. Особові апелятиви як джерело творення сучасних прізвищ Дніпровського Припоріжжя // Ономастика і апелятиви. – Вип. 23. – Дніпропетровськ, 2005. – С. 110–117.
- Корнієнко І.А. Дещо про семантику відапелятивних прізвищ Дніпровського Припоріжжя // Українська література в загальноосвітній школі. – № 1. – 2005. – С. 55–56.
- Корнієнко І.А. Від професійно-соціальних назв до сучасних прізвищ (на матеріалі антропонімів Дніпровського Припоріжжя) // Українська література в загальноосвітній школі. – № 2. – 2005. – С. 16–17.
- Корнієнко І.А. Прізвища ад'єктивного типу в Дніпровському Припоріжжі // Українська література в загальноосвітній школі. – № 3. – 2005. – С. 35–37.
- Корнієнко І.А. Іншомовні елементи в українській антропонімії (Дніпровське Припоріжжя) // Українська література в загальноосвітній школі. – № 5. – 2005. – С. 47–50.
- Корнієнко І.А. Морфеміка апелятивних основ прізвищ субстантивного типу // Ономастика і апелятиви. – Вип. 21. – Дніпропетровськ, 2005. – С. 103–111.
- Корнієнко І.А. Особові апелятиви як джерело творення сучасних прізвищ Дніпровського Припоріжжя // Ономастика і апелятиви. – Вип. 23. – Дніпропетровськ, 2005. – С. 110–117.
- Корнієнко І.А. Питання граматичної структури прізвищ // Філологічні читання: матеріали міжвузівської наукової конференції. – Миколаїв: МДУ, 2005. – С.35-37.
- Горпинич В.О., Корнієнко І.А. Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України: Монографія / За ред. д.філол.н., проф. В.О.Горпинича // Ономастика і апелятиви. – Вип. 25. – Дніпропетровськ-Миколаїв: Вид-во „Ліон”, 2006. – 237 с.
- Корнієнко І.А. З історії розвитку української антропоніміки // Ономастика і апелятиви. – Вип. 30. – Дніпропетровськ, 2007.
- Корнієнко І.А. Особливості морфемної структури субстантивних прізвищ Дніпровського Припоріжжя // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія „Лінгвістика”: збірник наукових праць. – Вип. 7. – Херсон: ХДУ, 2008. – С.183-187.
- Корнієнко І.А. Особливості граматичної структури прізвищ // Записки з українського мовознавства: Вип. 18: Зб.наук.праць / Відп.ред. О.І.Бондар. – Одеса: Астропринт, 2009. – С. 297-305.
- Корнієнко І.А., Середич Г.А. Основні шляхи дослідження антропонімії // Записки з українського мовознавства: Вип. 18: Зб.наук.праць / Відп.ред. О.І.Бондар. – Одеса: Астропринт, 2009. – С. 290-296.
- Корнієнко І.А. Особливості граматичної структури прізвищ // Регіональна культура в умовах глобалізації: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Вип.ІІ. – Миколаїв, 2009. – С.183-187.
- Лозко Г.С. Іменослов. Імена слов'янські, історичні та міфологічні. – К., 1998. – 176 с
- Лукінова Т.Б. Субстантивація прикметників у слов'янських мовах і власні імена // Українська діалектологія і ономастика. – К., 1964. – С. 124–133.
- Масенко Л.Т. Українські імена і прізвища. – К.: Наук. думка, 1990. – 48 с.
- Масенко Л.Т. Українські прізвища з суфіксом -ій // Мовознавство. – 1976. – № 5. – С. 73–75.
- Горпинич В.О., Корнієнко І.А. Антропонімія Дніпровського Припоріжжя і суміжних регіонів України: Монографія: 2-ге видання, доп.і випр. / За ред. д.філол.н., проф.

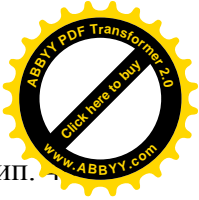

- В.О.Горпинича // Ономастика і апелятиви. – Вип. 38. – Дніпропетровськ-Миколаїв, 2017. – 232 с.
- Могила А.Г. До правопису російських прізвищ // Українська мова в школі. – 1954. – № 4. – С. 70–72.
- Медвідь-пахомова С.М. Динаміка української офіційної антропонімоформули на східнослов'янському фоні // Українська ономастика. – К., 1998.
- Медвідь-пахомова С.М. Еволюція антропонімічних формул у слов'янських мовах. – Ужгород, 1999.
- Медвідь-пахомова С.М. Реконструкція дописемного (праслов'янського) періоду розвитку антропонімічної системи // Мовознавство. – 1998. – № 1. – С. 20-27.
- Неділько О.Д. Етимологія деяких прізвищ // Укр. мова літ. в школі. – 1969. – № 5. – С. 79-81.
- Неділько О.Д. Про утворення українських прізвищ // Укр. мова і літ. в школі. – 1967. – № 9. – С.19-25.
- Никонов В.А. География фамилий. – М., 1988. – 189 с.
- Никонов В.А. Имя и общество. – М., 1974. – 142 с.
- Німчук В.В. Українські прізвища з суфіксами -ук, -чук та етимологічно споріднені утворення // Українська діалектологія і ономастика. – К., 1964. – С. 194-210.
- Німчук В.В. Про українську псевдонімію та криптонімію // Українська мова. – 2002. – № 2. – С. 30-58.
- Осташ Л.Р. Автохтонні та псевдоавтохтонні власні особові імена відапелятивного походження в чехів й українців // Студії з ономастики та етимології. 2002. – К., 2002. – С. 150-158.
- Осташ Н.Л., Осташ Р.І. Прізвища переселенців із Холмщини в антропонімічному просторі України // Студії з ономастики та етимології. 2002. – К., 2002. – С. 159-174.
- Осташ Р.І. До походження прізвищевих назв Реєстру (спроба етимологічного словника) // Реєстр Війська Запорозького. – К., 1995.
- Осташ Р.І. Із життя сучасних українських прізвищ. 2 / Р.І. Осташ // Українське і слов'янське мовознавство. - № 4 (138). - Ужгород, 2001. -С. 408-412.
- Павликівська Н.М. Питання української псевдонімії ХХ століття / Н.М. Павликівська. - Вінниця : Глобус-прес, 2011. - 386 с.
- Панцьо С.Є. Антропонімія Лемківщини.–Тернопіль, 1995 –125 с.
- Півторак Г.П. З історії власних імен людей: Валентин, Валентина, Валерій, Валеріан, Валерія // Укр. мова і літ. в школі. – 1987. – № 22. – С. 58-59.
- Півторак Г.П. З історії власних імен людей: Григорій, Дмитро, Святослав, Лідія, Ніла, Юлія, Аліса, Альберт, Едгар, Едуард // Укр. мова і літ. в школі. – 1986. – № 10. – № . 64-65.
- Півторак Г.П. З історії власних імен: Віталій, Мирон, Світлана // Укр. мова і літ. в школі. – 1986. – № 7. – С. 68
- Півторак Г.П. З історії власних імен людей: Анастасія, Анатолій, Архип // Культура слова. – Вип. 18. – К., 1980. – С. 51-53.
- Півторак Г.П. З історії власних імен людей: Зінон, Зіновій, Зіновія, Зінаїда // Культура слова. – Вип. 21. – К., 1971. – С. 72-73.
- Півторак Г.П. З історії власних імен людей: Маріана, Маріанна, Оксана // Культура слова. – Вип. 26. – К., 1984. – С. 58-59.
- Півторак Г.П. З історії власних імен: Варвара, Петро //Культура слова. – Вип. 39. – К., 1990. – С. 78-80.
- Півторак Г.П. З історії власних імен: Іван // Укр. мова і літ. в школі. – 1986. – № 5. – № . 50-51.
- Півторак Г.П. З історії власних імен: Остап, Панас, Петро,Параска // Укр. мова і літ. в школі. – 1990. – № 10. – № 81-82.

- Півторак Г.П. З історії власних імен: Софія, Віра, Надія, Любов // Культура слова. – Вип. 43. – К., 1992. – С. 65-68.
- Редько Ю.К. Довідник українських прізвищ. – К.: Рад. школа, 1969. – 255 с.
- Редько Ю.К. Основні словотворчі типи сучасних українських прізвищ у порівнянні з іншими слов'янськими // Філологічний збірник. К., 1958. – С. 112–129.
- Редько Ю.К. Сучасні українські прізвища. – К.: Наук. думка, 1966. – 216с.
- Русанівський В.М. Запозичені особові імена та прізвища // Складні питання сучасного українського правопису. – К., 1980. – С. 103–124.
- Сеник Г.В. Трансонімізовані прізвиська // Записки з ономастики.– Вип. 5: 3б. наук. праць // Відп. ред. Ю.О. Карпенко. – Одеса, 2001. – С. 42-45.
- Илина Г.Я. Фамилия и прозвище: Ономастика. – М., 1969.
- Скорук І.Д. Історична антропонімія м. Луцька з точки зору її походження // Ономастика та етимологія. – К., 1997.
- Скрипник Л.Г. Власні назви в українській народній фразеології // Мовознавство. – 1970. – № 2. – С. 54-65.
- Селищев А.М. Происхождение русских фамилий, личных имен и прозвищ // Избранные труды. – М.: Просвещение, 1968. – С. 97–129.
- Суперанская А.В. Структура имени собственного. Фонология и морфология. – М.: Наука, 1969. – 207 с.
- Сухомлин І.Д. З історії українських прізвищ // Українська мова в школі. – 1965. – № 4. – С. 24–28.
- СОКОЛ І. Про що розповідають прізвища // Дивослово. – 2003. – № 3. – С. 32-34.
- Ткаченко О.Б. Українські прізвища з суфіксом -енк-о та споріднені утворення (питання походження) // Слов'янське мовознавство. – К., 1958. – Вип. 2. – С. 38–53.
- Фаріон І.Д. Українські прізвищеві назви Прикарпатської Львівщини наприкінці XVIII – початку XIX століття (з етимологічним словником). – Львів, 2001. – 371 с.
- Худаш М.Л. З історії української антропонімії. – К.: Наук. думка, 1977. – 235 с.
- Худаш М.Л. З історії формування і становлення українських прізвищ // Мовознавство. – 1969. – № 2. – С. 37– 46.
- Чучка П.П. Історія власних імен // Історія української мови. Лексика і фразеологія. – К., 1983. – С. 592– 620.
- Чучка П.П. Патроніми та їх місце в лексичній системі мови // Мовознавство. – 1984. – № 6. – С. 49-56.
- Чучка П.П. Антропонімія Закарпаття: Вступ та імена (конспект лекцій). – Ужгород, 1970.
- Чучка П. Глобальні, національні та регіональні ознаки прізвищ українців // Дивослово. – 2003. – № 10. – С. 23-25.
- Чабаненко В.А. Прізвиська Нижньої Наддніпряни : у 2-х кн. / В.А. Чабаненко. - Запоріжжя, 2005.
- Черняхівська Є.М. Про одну з особливостей української антропонімії (колективні прізвиська) / Є.М. Черняхівська // Вісник Львів. університету ім. І. Франка. Серія філологічна. - Львів : Львів. ун-т ім. І. Франка, 1975. -Вип. 9. - С. 62-65.
- Корнієнко І. А. Від прізвищ до прізвищ / І. А. Корнієнко // Рідна мова: кварталник українського вчительського товариства у Польщі. – 2011. – № 15. – С. 24–29.
- Корнієнко І. А. З історії української антропоніміки / І. А. Корнієнко // Рідна мова: кварталник українського вчительського товариства у Польщі. – 2011. – № 16. – С. 56–61.
- Корнієнко І. А. Основні напрями, проблеми і принципи дослідження сучасних прізвищ / І. А. Корнієнко // Слов'янська писемність у контексті християнської культури : матеріали круглого столу до Дня слов'янської писемності та культури; [за заг. ред. Н. В. Коч]. – Миколаїв : МНУ, 2013. – С. 94–102.
- Корнієнко І. А. Вивчення драматичної творчості Лесі Українки в контексті літературної ономастики / І. А. Корнієнко, О. В. Самар // Наукові записки. Серія “Філологічна”. –

- Острог : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2013. – Вип. 1. – С. 47–51. (Фахове видання).
- Корнієнко І. А. Граматична структура ойконімів Миколаївської області / І. А. Корнієнко // Наукові праці : науково-методичний журнал. Філологія. Мовознавство. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – Вип. 207. – Т. 219. – С. 46–50. (Фахове видання).
- Корнієнко І. А. Граматичні особливості ойконімів Миколаївщини / І. А. Корнієнко // Рідна мова: кварталник українського вчительського товариства у Польщі. – 2013. – № 19. – С. 40–45.
- Корнієнко І. А. Південна Миколаївщина як ареал українського антропонімікону / І. А. Корнієнко // *Studia methodologica*. – Ternopil, 2014. – Issue 38. – P. 163–169. (Видання входить до міжнародної наукометричної бази даних “*Index Copernicus*”)
- Корнієнко І. А. З історії розвитку літературної ономастики / І. А. Корнієнко // Слов’янський збірник. – 2014. – № 18. – С. 60–68. (Фахове видання).
- Корнієнко І. А. Лінгвокультурологічні засади дослідження антропонімів / І. А. Корнієнко // *Studia methodologica*. – Ternopil, 2015. – Issue 40. – P. 315–317. (Видання входить до міжнародної наукометричної бази даних “*Index Copernicus*”)
- Корнієнко І. А. Антропонімна лексика у контексті лінгвокультурології / І. А. Корнієнко // Наукові праці : науково-методичний журнал. Філологія. Мовознавство. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. – Вип. 241. – Т. 253. – С. 51–54. (Фахове видання).
- Корнієнко І. А. До питання про методологічні засади дослідження антропонімів / І. А. Корнієнко // Восточноукраинский лингвистический сборник. – Винница : ФОП Корзун Д. Ю. – 2015. – Вып. 16. – С. 12–16. (Фахове видання).
- Корнієнко І. А. До питання про формування південномиколаївського антропонімікону / І. А. Корнієнко // Записки з української ономастики. – Одеса, 2016. – С. 16–24 (Фахове видання).
- Корнієнко І.А., Єфімовська О.І. Поетоніми як стилістичні засоби в історичному романі Ліни Костенко „Маруся Чурай” / І. А. Корнієнко, О. І. Єфімовська // Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство) : збірник наукових праць / за ред. О. Філатової. – № 2 (18), листопад 2016. – Миколаїв : МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2016. (Фахове вид.);
- Корнієнко І.А., Бугайова А.С. Ідіостиль автора: мовно-літературознавчий аспект / І.А.Корнієнко, А.С.Бугайова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». – № 25 С.36-38 (Фахове вид., що включено до міжнародної наукометричної бази даних Index Copernicus International (Республіка Польща))
- Просторічні слова як стилістичні засоби мовотворчості ранніх прозових творів В. Винниченка” / І. А. Корнієнко // Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство) : збірник наукових праць / за ред.О.Філатової. – № 1 (17), квітень 2016. – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2016. – С. 124 – 129 (Фахове видання).
- Корнієнко І.А. Псевдоніми сучасних українських митців в аспекті національної культури // електронне наукове видання „Текст. Контекст. Інтертекст”. – Вип.1. – травень, 2017 р.
- Топонімізація назв тварин в ономастичній системі української мови // Наукові праці : наук. журн. / Чорном. нац. ун-т ім. Петра Могили ; ред. кол. : Н.П. Матвеева (голова). Миколаїв, 2017. Т. 299. Вип. 287. С. 48–52 (Філологія. Мовознавство). (Фахове видання; журнал розміщений в “Ulrich’s Periodical Directory”);
- Антропоніми в романі У. Самчука «Марія»: функціонально-семантичний аспект // *Текст. Контекст. Інтертекст : наук. ел. журнал* / за ред. О. Філатової. Миколаїв : МНУ імені В. О.Сухомлинського, 2017. № 2. URL: http://text-intertext.in.ua/pdf/n022017/romanyuk_lubov_02_2017.pdf 7 p

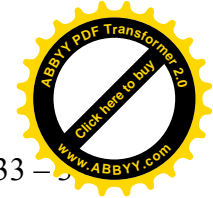

Ономастична палітра прозової творчості Люко Дашвар” // *Текст. Контекст. Інтертекст* : наук. ел. журнал / за ред. О. Філатової. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. № 3.

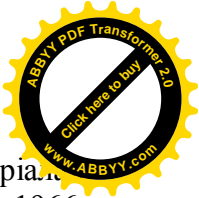
[Iryna Korniienko. Research of anthroponyms in the context of linguocultural studies \(based on the surnames of the Dnirovsky Pryporizhziya\) / Odessa Linguistic Journal №11/2018 – p.127-133](http://www.oljournal.in.ua/index.php/odeskij-lingvistichnij-visnik-11-2018) (Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази [Index Copernicus International \(Республіка Польща\)](http://www.oljournal.in.ua/index.php/odeskij-lingvistichnij-visnik-11-2018)): <http://www.oljournal.in.ua/index.php/odeskij-lingvistichnij-visnik-11-2018>

Топоніміка

- Гумецька Л.Л. Топографічні назви української актової мови XIV– XV ст. // Дослідження з мови та літератури. – К., 1957. – С. 83 – 91.
- Гумецька Л.Л. Топоніміка в українській актової мові XIV – XVст. // Мовознавство. – 1957. – Т. 14. – С. 10 – 22.
- Белей Л.О. Сучасна українська ергонімія: Власні назви підприємств Закарпаття. – Ужгород, 1999. – 111 с.
- Беценко Т. Етюди з топонімії Сумщини. – Суми, 2001. – 71 с.
- Беценко Т.П. З історії походження ойконімів Сумщини // Студії з ономастики та етимології. 2002. – К., 2002. – С. 22 – 25.
- Бурковецька І.С. Словотвірна структура ойконімії Уманщини // Студії з ономастики та етимології. 2002. – К., 2002. – С. 31 – 34.
- Бучко Д. Походження та словотвір ойконімів типу Залужжя, Міжгір'я, Підлісся в українській та інших слов'янських мовах // Актуальні проблеми українського словотвору. – Івано-Франківськ, 2002. – С. 522 – 529.
- Бучко Д.Г. Походження назв населених пунктів Покуття. – Львів, 1990. – 144 с.
- Вербич С.О. Топонімія Прикарпаття // Культура слова. – К., 1997.– Вип. 50. – С. 76 – 79.
- Вербич С.О. Верхньодністерський гідронімікон у контексті при-карпатсько-хорватських топонімічних зв'язків // Мовознавство.– 1997. – № 1. – С. 65 – 73.
- Вербич С.О. З архаїчної гідронімії басейну Верхнього Дністра // Мовознавство. – 1998. – № 4-5. – С. 21 – 30.
- Вербич С.О. Іншомовні елементи в топоніміконі Прикарпаття (спроба генетичної характеристики) // Іншомовні елементи в ономастиці України: Матеріали наукового семінару 12-13 вересня 2001 р. – К., 2001. – С. 25 – 31.
- Герета Н.М. Ойконімія Північної Хмельниччини XI – XIV століть // Студії з ономастики та етимології. 2002. – К., 2002. – С. 64 – 69.
- Гідронімія України в її міжмовних і міждіалектних зв'язках (відп. ред. О.С. Стрижак). – К., 1981. – 263 с.
- Горбач О. Українська топономастика і безграмотність // Сучасність. – 1961. – Ч. 6. – С. 117 – 118.
- Горпинич В.О., Лобода В.В., Масенко Л.Т. Власні назви і відтопонімічні утворення Інгуло-Бузького межиріччя. – К., 1977.
- Гумецька Л.Л. Сучасні тенденції у творенні назв українських населених пунктів // Укр. мова і літ. в школі. – 1966. – № 4. – С. 24 – 29.
- Данилюк О.К. Географічні терміни Волині з суфіксом -ин (а) // Актуальні проблеми українського словотвору. – Івано-Франківськ, 2002. – С. 501 – 516.
- Данилюк О.К. Географічні терміни в мікоротопонімії Волині // Філологічні студії. – Вип. 1. – Луцьк, 1996. – С. 76 – 80.
- Данилюк О.К. Особливості словотвору географічних термінів Волині // Філологічні студії. – Вип. 4. – Луцьк, 1998. – С. 110 – 116.
- Данилюк О.К. Словник народних географічних термінів Волині.– Луцьк, 1997. – 108 с.
- Дашкевич Я. Каталог річок України // Укр. мова в школі. –1959. – № 2. – С. 17 – 19.

- Железняк І.М. Архаїчна мікротопонімія Києва // Мовознавство. – 2001. – № 3. – С. 33 – 35.
- Железняк І.М. Балто-слов'янська мовна взаємодія в топонімії Середньої Наддніпрянщини // Мовознавство. – 1998. – № 2-3. – С. 36 – 46.
- Железняк І.М. Гідронімія України й проблема слов'янського етногенезу // Слов'янське мовознавство. X Міжнар. з'їзд славістів (доповіді української делегації). – К., 1988.
- Железняк І.М. Ономастика Полісся. – К., 1999. – 234 с.
- Карпенко Ю.О. Походження астрономічних назв // Укр. мова і літ в школі. – 1971. – № 4. – С. 87 – 90.
- Карпенко Ю.А. Свойства и источники микропонимии // Микропонимия. – М., 1967.
- Карпенко Ю.О. Топонімія Буковини. – К., 1973. – 238 с.
- Карпенко Ю.О. Давньоєвропейська гідронімія в Українських Карпатах // Мовознавство. – 2001. – № 6.
- Карпенко О.П. Відбиття праслов'янської лексики в поліській гідронімії // Мовознавство. – 1992. – № 4.
- Карпенко О.П. Назви річок Нижньої Правобережної Наддніпрянщини / Відп. ред. І.М. Железняк. – К., 1989. – 189 с.
- Корепанова А.П. Про топонімічну стратиграфію // Мовознавство. – 1976. – № 6. – С. 36 – 39.
- Корепанова А.П. Процес універбізації у власних назвах // Мовознавство. – 1972. – № 5. – С. 49 – 56.
- Купчинський О.А. Найдавніші слов'янські топоніми України як джерело історико-географічних досліджень. – К., 1981. – 250 с.
- Купчинська З.О. Твірні основи українських топонімів на -ин, -ів (структура, територія) // Ономастика України I тисячоліття нашої ери. – К., 1998. – С. 94 – 102.
- Лобода В.В. Взаємодія східнослов'янських мов в українській топонімії. – К., 1976.
- Лобода В.В. Топонімія Дніпро-Бузького межиріччя. – К., 1976. – 231 с.
- Лучик В.В. Автохтонні гідроніми Середнього Дніпро-Бузького межиріччя. – Кіровоград, 1996. – 235 с.
- Лучик В.В. Іншомовні назви в різних класах пропріальної лексики української мови // Іншомовні елементи в ономастиці України: Матеріали наукового семінару 12-13 вересня 2001 р. – К., 2001. – С. 51 – 56.
- Лучик В.В. Про походження гідронімів Вись і Висунь // Мовознавство. – 1994. – № 1. – С. 60 – 71.
- Лучик В.В. Тюркізми в гідронімії Середнього Дніпро-Бузького межиріччя. // Мовознавство. – 1995. – № 1. – С. 60 – 70.
- Масенко Л.Т. Розвиток топонімічної лексики // Історія української мови. Лексика і фразеологія. – К., 1983. – С. 620 – 660.
- Масенко Л.Т. Гідронімія Східного Поділля. – К., 1979.
- Масенко Л.Т. Проблеми взаємодії гідронімії та ойконімії // Мовознавство. – 1972. – № 1.
- Масенко Л.Т. Річкові назви басейну Інгулу на тлі гідронімії Південної України // Питання ономастики Південної України. – К., 1974.
- Михальчук О.І. Географічна термінологія в мікротопонімії Підгір'я // Мовознавство. – 1997. – № 2-3. – С. 29-35.
- Мозговий В.І. Засвоєння запозичень в апелятивній та ономастичній лексиці // Мовознавство. – 1979. – № 5.
- Мриглод М.П. Відантропонімії ойконіми Правобережної України, твірні основи яких мотивовані християнськими іменами // Наук. зап. Тернопільськ. пед. ун-ту – Серія: Мовознавство. – Тернопіль, 2000. – С. 16-21.
- Муромцев І.В. Словотворчі типи гідронімів (басейн Сіверського Дінця). – К., 1966.
- Отін Є.С. Гідронімія Східної України. – Київ–Донецьк, 1977. П
- Петров В.П. Гідроніми України за античними джерелами // Українська діалектологія і ономастика. – К., 1964. – С. 134-146.

- Петров В.П. Исторична географія та проблема слов'янського етногенезу на матеріалі гідронімії: Гідронімія Росії й Надроссія // Историчні джерела та їх використання. – К., 1966. – Вип. 2. – С. 65-73.
- Петров В.П. Найдавніші назви річок України // Укр. мова в школі. – 1963. – № 1. – С. 77-81.
- Питання гідроніміки. – К., 1971.
- Поляруш Т.І. Географічні терміни як словотворча база сучасної топонімії // Науково-технічний прогрес і проблеми термінології: Тези доп. – К., 1980. – С. 147-148.
- Редька Я.П. Спорадичні гідроніми з різнорідними кінцевими компонентами в ареальній гідронімії // Іншомовні елементи в ономастиці України: Матеріали наукового семінару 12-13 вересня 2001 р. - К., 2001. - С. 85-91.
- Смаль О.Л. Деякі мікротопоніми Лівобережжя Києва // Студії з ономастики та етимології. 2002. – К., 2002. – С. 181-186.
- Смаль О.Л. Походження мікротопоніма Долобське // Мовознавство. – 2000. – № 4-5. – С. 66-71.
- Франко З.Т. Граматична будова українських гідронімів. – К., 1979.
- Франко З.Т. Системно-ареальна характеристика гідронімії України // Мовознавство. – 1978. – № 5. – С. 41-47.
- Франко З. Хто ми! Звідки родом? – К., 1990. – 48 с.
- Франко З.Т. Назва Київ за історичними пам'ятками // Культура слова. – Вип. 21. – К., 1981. – С. 61-64.
- Цілуико К.К. Топоніміка Полтавщини як джерело історії краю // Полтавсько-київський діалект- основа української національної мови. - К., 1954.
- Шульгач В.П. Гідронімія басейну Стиру. – К., 1993. – 144 с.
- Шульгач В.П. Звідки назва села? // Культура слова. – К., 1992. – Вип. 43. – С. 101-102.
- Шульгач В.П. Топонімія Лесиноного краю // Культура слова. – К., 1991. – Вип. 40. – С. 67-69.
- Юрків М.М. Гідронімно-ойконімний паралелізм в українській ономастиці. – Тернопіль, 2000. – 130 с.
- Юрків М.М. Гідроніми й ойконіми як об'єкт наукових досліджень // Наук. зап. Тернопільськ. педуніверситету ім. В.Гнатюка. – Тернопіль, 1998. – С. 59-63.

Електронні ресурси

Словники

1. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2000.
<http://izbornyk.org.ua/ukrmova/um.htm>
2. Український правопис 2015
<http://izbornyk.org.ua/pravopys/pravopys2015.htm>
3. Словник української мови Бориса Грінченка
<http://hrinchenko.com/>
4. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. — К. : Наук. думка, 2007. — 288 с.
<http://www.madslinger.com/mova/pravopys-2007>
5. Українська мова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrainskamova.narod.ru>
6. Словники України <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>
7. Словник.net <http://www.slovnyk.net>
8. Російсько-український словник сталих виразів <http://stalivyrazy.org.ua>
9. Словник іншомовних слів (Metaseek) <http://www.pcdigest.net/ures/book/sis.shtml>
10. Багатомовний словник (перекладний) <http://www.slovnyk.org>
11. Російсько-український (академічний) словник (1924 – 33 pp.) <http://r2u.org.ua/>
12. <http://dict.linux.org.ua/>

Інші ресурси

1. Лекції з антропоніміки

moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=31982

2. Корнієнко І. А. З історії української антропоніміки / І. А. Корнієнко // Рідна мова: кварталник українського вчительського товариства у Польщі. – № 16. – 2011. – С. 56 – 61.

www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna.../index.php?...

3. До історії вивчення української антропоніміки (Дзира О.І.)

irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?...

4. Лінгвістичні засади вивчення прізвищ української мови (О.В.Єршоміна)

ukrsence.com.ua/.../lingvistichni-zasadi-vivchennya-prizvishh...

5. Антропонімічне розмаїття як відображення історії та розвитку українського суспільства (Ісаєнко Т.К.)

http://www.rusnauka.com/15_NPN_2013/Philologia/3_138314.doc.htm

6. Корнієнко І. А. Від прізвиськ до прізвищ / І. А. Корнієнко // Рідна мова: кварталник українського вчительського товариства у Польщі. – № 15. – 2011. – С. 24 – 29.

http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna_mowa_uk/index.php?page=rm30_02

7. Антропонімічна лексикографія сучасної української мови та інших слов'янських і неслов'янських мов (Самолова І.А.)

http://philology.knu.ua/library/zagal/Komparatyvni_doslidzhenna_16_2011/151_156.pdf

8. Семантика і структура прізвищ полтавців за спорідненістю та свояцтвом (Т. Ніколашина)

<http://refs.in.ua/zmis-t-atamanchuk-nina-pasichnichenko-anjela.html?page=8>

9. Особливості морфемної структури прізвищ

linguistics.kspu.edu/webfm_send/1252

10. Структурний аналіз суфіксальних імен в основах прізвищ Північної Донеччини

(Н.Ю.Булава)

http://movoznavstvo.com.ua/download/pdf/2007_2/5.pdf

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: виконання індивідуальних завдань, контрольних і практичних робіт, написання рефератів